

KESKKONNAAMET

Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirja eelnõu avalik arutelu

Palmse

10. aprill 2013

Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri

- Kehtiv kaitse-eeskiri on vastu võetud **3. juunil 1997. a.**
- Uue kaitse-eeskirja eelnõu koostamist alustati **2003. a.**

Ekspertiisid:

Eerik Leibak, 2004/2005. a;

Kaili Preismann, 2008/2009. a;

Pille Tomson, 2011. a (Elektrijaama kinnistu);

Andres Tõnisson, 2012/2013. a.

Avalikustamised:

2005. a lõpp,

18. jaanuar – 31. aprill 2010. a

15. märts – 8. aprill 2013. a

KESKKONNAAMET

Kaitse-eesmärk on kaitsta:

- Põhja-Eestile iseloomulikke loodust ja kultuuripärandit, sh maastikuilmet, pinnavorme, kaitsealuseid liike ja nende elupaiku, loodus- ja pärandkultuurimaastikke, põllumajanduslikku maakasutust ja traditsioonilist rannakalandust, tasakaalustatud keskkonnakasutust, piirkonnale iseloomulikke asustusstruktuuri, taluarhitektuuri ning rahvuskultuuri, tagades nende säilimise, taastamise, uurimise ja tutvustamise;
- Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid Natura elupaigatüüpe;
- Lahemaa loodus- ja linnuala kaitse-eesmärgiks olevaid liike, olulisi kaitsealuseid liike.

Üldandmed ja tsoneering

Planeeritava kaitseala pindala on 74 783,8 ha, millest mereala pindala 26 874,0 ha.

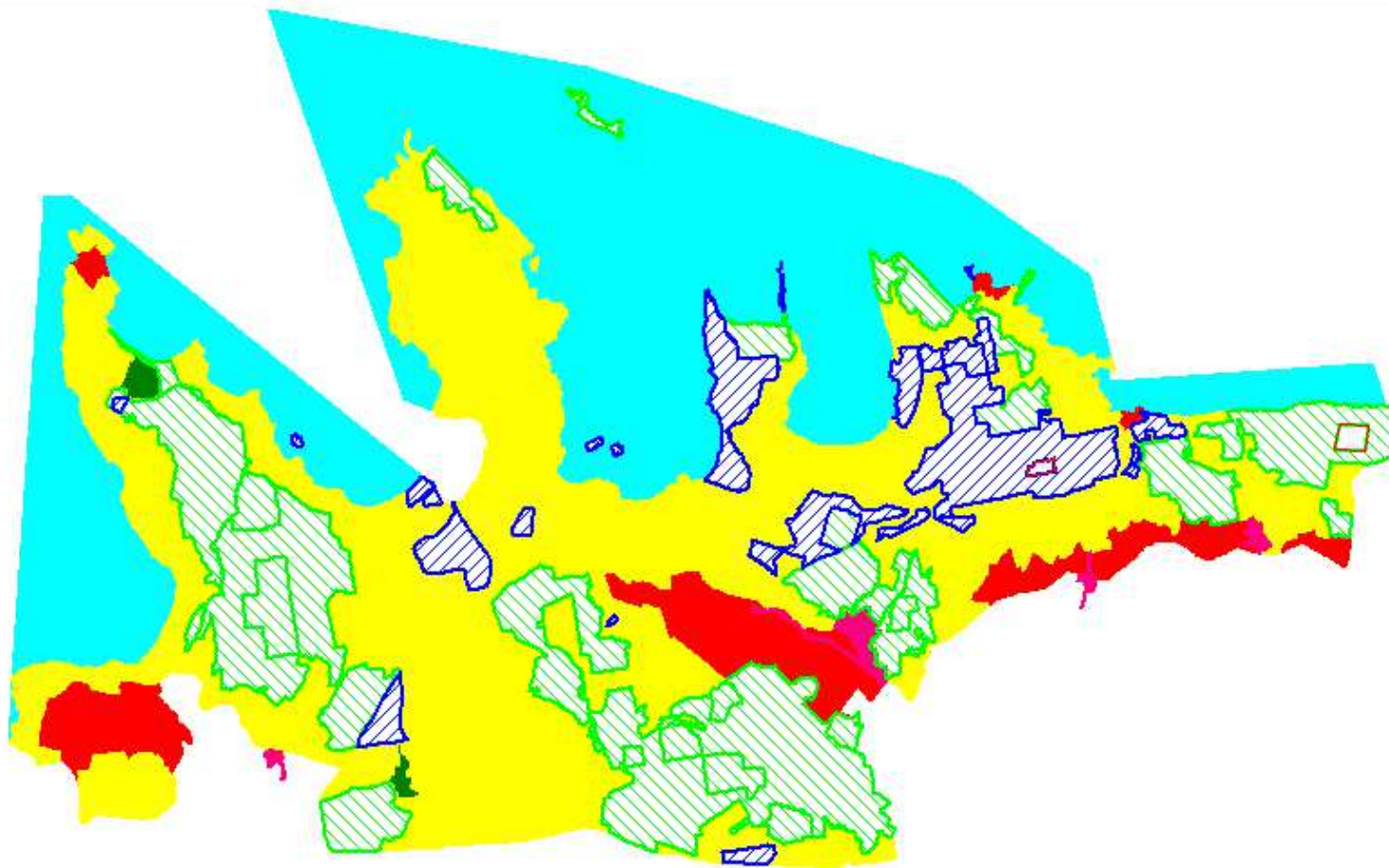
Varasemaga võrreldes suureneb kaitseala pindala 1861,0 ha võrra.

Lahemaa rahvuspark jaguneb:

- kaheks loodusreservaadiks,
- 43 sihtkaitsevööndiks,
- 11 piiranguvööndiks.

Tsoneering

KESKKONNAAMET

Ehituskeeluvöönd

Läänemere ranna ehituskeeluvööndi laius mandril on kantud määruse lisas 1 esitatud kaardile.

Ehituskeeluvööndi laius Läänemere saartel on 200 m.

Järvedel, ojadel, maaparandussüsteemide eesvooludel ja jõgedel, välja arvatud Pudisoo jõel ja Võsu jõel Võsu aleviku tiheasustusalale jäävas osas, arvestatakse ehituskeeluvööndi laiust vastavalt looduskaitseseadusele. Pudisoo jõe kaldal on ehituskeeluvööndi laius 100 meetrit. Võsu jõe Võsu aleviku tiheasustusalale jäävas osas on ehituskeeluvööndi laius 30 meetrit.

Kaitsekorra üldpõhimõtted (1)

Telkimine on kaitsealal lubatud kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Piiranguvööndis on telkimine lubatud kinnistul kinnistu omanikul või valdajal ning eramaa õuealal omaniku loal. Muudel juhtudel on telkimine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

Lõkketegemine on lubatud õuealal omaniku loal ning kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Muudel juhtudel on lõkketegemine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

Kaitsealal on lubatud **sõidukiga sõitmine** selleks ettenähtud teedel. Sõidukiga sõitmine väljaspool selleks ettenähtud teid ning maastikusõidukiga sõitmine on lubatud üksnes järelevalve- ja päästetöödel, kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel, kaitse-eeskirjaga lubatud kaitseala valitseja nõusolekul teostataval tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul kutselisel kalapüügil ning adru ja pilliroo varumisel, samuti piiranguvööndis supelranna ja liinirajatiste hooldustöödel ning maatulundusmaal põllu- ja metsamajandustöödel.

Kaitsekorra üldpõhimõtted (2)

Kaitseala vetel on lubatud:

- 1) sihtkaitsevööndi jõgedel ja Käsnu järvel mootorita ujuvvahendiga sõitmine;
- 2) Hauaneeme sihtkaitsevööndis ujuvvahendiga ja Ulkkari sihtkaitsevööndis mootorita ujuvvahendiga sõitmine, välja arvatud jetiga sõitmine;
- 3) piiranguvööndi jõgedel mootorita ujuvvahendiga ja järvedel sisepõlemismootorita ujuvvahendiga sõitmine;
- 4) Mere piiranguvööndis ujuvvahendiga sõitmine, välja arvatud jetiga sõitmine Vergi–Vainupea vahelisel veealal, Koolimäe lahes Lobineeme ja Pedassaare neeme tipu vahelisest joonest lõuna pool, Eru lahes Turbuneeme sadama akvatooriumi lõunatipu ning Palganeeme tipu vahelisest joonest lõuna pool;
- 5) ujuvvahendiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

Sihtkaitsevööndid

- (1) Hara saare, Juku, Kasispea, Koljaku, Koolimäe, Korjuse, Kõrve, Külaotsa, Lahe, Lohja, Merinõmme, Metsaveere, Miku, Palganeeme, Pärlijõe, Rüütli, Saartneeme, Sipa, Vanaaseme ja Älvi sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine üksnes looduslike protsessidena ning Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.
- (2) Hara soo, Karula, Naskali, Oruveski, Põhjakalda, Reiemäe, Suurekõrve, Ulliallika, Vainupea, Valgejõe-Laukasoo ja Viru raba sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine, koosluste loodusliku seisundi taastamine ning Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.
- (3) Hauaneeme, Kotka, Käsmu, Laviku, Lobineeme, Loisu, Loobu, Mohni, Pedassaare, Soone, Suursoo ja Ulkkari sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse, maastikuilme, koosluste tüüpide ja neile omase liigilise ja vanuselise mitmekesisuse säilitamine ning Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.

Liikumispiirangud

Inimeste viibimine, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, on keelatud:

- 1) Ulkkari, Älvi, Saartneeme ja Kasispea sihtkaitsevööndis 1. aprillist 15. juulini;
- 2) Reiemäe sihtkaitsevööndis 15. märtsist 31. augustini;
- 3) Koolimäe, Metsaveere ja Rütli sihtkaitsevööndis 15. veebruarist 31. juulini;
- 4) Laviku, Loobu, Põhjakalda ja Suursoo sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 30. juunini;
- 5) Hara soo sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 31. augustini.

Piiranguvööndid (1)

- (1) Altja, Ilumäe, Juminda, Muuksi, Natturi ja Sagadi piiranguvööndi kaitse-eesmärk on püramandkultuurimaastiku, sh traditsioonilise asustusstruktuuri ja traditsioonilise püramandmaastiku, taluarhitektuuri, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.
- (2) Lahemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on püramandkultuurimaastiku, sh püramandmaastiku, asustusstruktuuri, taluarhitektuuri, miljööväärtuste, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.
- (3) Mõisaparkide piiranguvööndi kaitse-eesmärk on maastikuilme, kultuuripüramandi, ajalooliselt kujunenud planeeringu, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete, Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse ning dendroloogia, esteetika ja puhkemajanduse seisukohalt väärtusliku puistu, pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine.

Piiranguvööndid (2)

- (1) Kalme ja Naskali piiranguvööndi kaitse-eesmärk on maastikuilme, Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse, väljakujunenud koosluste tüüpide ja neile omase liigilise ja vanuselise mitmekesisuse säilitamine.
- (5) Mere piiranguvööndi kaitse-eesmärk on mere ökosüsteemi, Natura elupaikade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade ning lindude pesitsemis- ja koondumispaikade kaitse.

Piiranguvööndis lubatud tegevus:

- 1) majandustegevus, arvestades käesolevas määruses sätestatud erisustega;
 - 2) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja poolt tähistamata kohas ning kaitseala valitseja nõusolekul rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja poolt tähistamata kohas.
- (2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud Mõisaparkide piiranguvööndis puu- ja põõsarinde kujundamine, puittaimestiku istutustööd ja raie.

Piiranguvööndis keelatud tegevus:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) maavara kaevandamine, välja arvatud Uuemõisa karjääri Laukasoo mäeeraldise kasutamine kuni 2025. aastani;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 4) looduslike veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul loodusliku veerežiimi taastamise ja kalade läbipääsu tagamise eesmärgil vooluveekogude veetaseme alandamine ja kaldajoone muutmine ning rannajoone muutmine sadamate ja lautrikohtade rajamisel ja rekonstrueerimisel;
- 4) biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine üleujutatavatel aladel, külmunud pinnasel, metsamaal, looduslikul rohumaal ning Mõisaparkide piiranguvööndi puistutes;
- 5) roo varumine külmumata pinnasel.

Metsa majandamine piiranguvööndis

(1) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

- 1) turberaie, välja arvatud Läänemere ranna piiranguvööndis ning Kalme, Naskali ja Mõisaparkide piiranguvööndis, langi pindalaga kuni kaks hektarit;
 - 2) lageraie üksnes kuusikutes ja hall-lepikutes, välja arvatud Läänemere ranna piiranguvööndis ning Kalme, Naskali ja Mõisaparkide piiranguvööndis, langi pindalaga kuusikutes kuni 0,5 hektarit ja hall-lepikutes kuni üks hektar.
- (2) Säilitada tuleb koosluse looduslik tasakaal ning liigiline ja vanuseline mitmekesisus.
- (3) Keelatud on puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kui pinnas seda võimaldab, võib kaitseala valitseja lubada puidu kokku- ja väljavedu.

Ehitustegevus piiranguvööndis (1)

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) hoonete püstitamine metsamaal ja Natura elupaigas;
- 2) ehitiste püstitamine ranna või kalda ehituskeeluvööndis, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud juhtudel.

(2) Piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud:

- 1) ehitiste väliskonstruktsioonide muutmine;
- 2) Lahemaa ja Mõisaparkide piiranguvööndis ehitiste püstitamine;
- 3) Altja, Ilumäe, Juminda, Muuksi, Natturi ja Sagadi piiranguvööndis hoonete püstitamine pärandkultuurmaastikul, välja arvatud traditsioonilisel pärandmaastikul. Samuti on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud hoonete püstitamine väljakujunenud õuealal ja algsetes taluõuekohtades, maatulundusmaal maastikuhoolduseks vajalike abihoonete ja ühiskondlike hoonete maal kohaliku elu korraldamiseks oluliste hoonete püstitamine ning rajatiste püstitamine;
- 4) Mere piiranguvööndis sadamarajatise, lautri, paadisilla ja veeliiklusrajatise püstitamine.

KESKKONNAAMET

Ehitustegevus piiranguvööndis (2)

(3) Kaitseala valitsejal on lähtuvalt kaitseala kaitse-eesmärgist õigus seada tingimusi, sealhulgas tingimusi ehitiste paiknemise, välisviimistluse, arhitektuurilahenduse, mahu, mõõtmete ja katusekalde kohta, kusjuures:

- 1) hoonetel on lubatud ainult kahepoolse viilkatuse ehitamine, välja arvatud olemasoleva lamekatusega hoone rekonstrueerimise, ajutise hoone ja elamiseks mittekasutatava kuni 20 m² väikehoone ehitamise korral. Lähtuvalt piirkondlikust eripärast on Suurpea, Vihasoo ja Võsu asulate hoonetel lubatud ka lamekatuse ehitamine;
- 2) keelatud on kõrgemate kui kahekorruseliste (üks täiskorrus ja katusekorrus), Võsul kõrgemate kui kolmekorruseliste (kaks täiskorrust ja katusekorrus või kolm täiskorrust) hoonete ehitamine, välja arvatud olemasolevate kõrgemate hoonete rekonstrueerimise korral.

Ehitustegevus piiranguvööndis (3)

(4) Ranna ja kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld ei laiene:

- 1) olemasoleva elamu juurde püstitatavale uuele ehitisele, mis ei jää veekaitsevööndisse;
- 2) kalda kindlustusrajatisele;
- 3) supelranna teenindamiseks vajalikule rajatisele;
- 4) piirdeaedadele;
- 5) piirivalve rajatisele piiriveekogu rannal või kaldal;
- 6) tehnovõrgurajatisele;
- 7) kaitseala ja avalikuks tarbeks püstitatavale rajatisele;
- 8) teele ja tänavale;
- 9) võrgu- ja paadikuuri kasutusotstarbega väikeehitisele;
- 10) lautrile ja paadisillale.

Ehitustegevus piiranguvööndis (4)

(5) Ranna ja kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld ei laiene kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud:

- 1) pinnavee veehaarde ehitisele;
- 2) sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele;
- 3) ranna kindlustusrajatisele;
- 4) hüdrograafiateenistuse ja seirejaama ehitisele;
- 5) kalakasvatusehitisele;
- 6) riigikaitse, piirivalve ja päästeasutuse ehitisele;
- 7) sillale.

Rakendussäte

Kui enne käesoleva kaitse-eeskirja kinnitamist, kuid pärast looduskaitseeaduse vastuvõtmist kehtestatud detailplaneering on vastuolus käesoleva kaitse-eeskirjaga, saab selle detailplaneeringu alusel seatud ehitusõigust realiseerida pärast kaitse-eeskirja kinnitamist seitsme aasta jooksul.

Täname

KESKKONNAAMET